

Ron Vawter: 'Hoeveel vrouwen moeten er nog aan Aids sterven voor een regeringswoordvoerder verklaart: 'O ja, we weten dat de ziekte van koers veranderd is? Honderdduizend? Een miljoen?'

In tien jaar tijd vielen er in de Amerikaanse amusementssector meer dan duizend Aids-doden, maar er was *Silence of the Lambs* nodig om de stilte van Hollywood te doorbreken. Na het succes van zijn meervoudige Oscarwinnaar kreeg regisseur Jonathan Demme immers zowat carte blanche, en hij maakte *Philadelphia*, de eerste bioscoopfilm over Aids. Met Tom Hanks als een veelbelovend jong advocaat die wegens zijn ziekte wordt ontslagen, en Denzel Washington, de pleiter die hem, een flikker, eerst maar node verdedigt.

De ochtend nadat Tom Hanks op het Festival van Berlijn de *Zilveren Beer* heeft gewonnen - na de *Golden Globe*, zijn tweede onderscheiding voor zijn rol in *Philadelphia*; een Oscar zit er ook nog in - staan we bij Ron Vawter (45) aan de deur. Ooit werd hij de *Bekendste Onbekende Acteur van New York* genoemd, maar sinds hij in 1985 voor zijn werk bij de *Wooster Group* een *Obie* kreeg, en in 1992 nog eentje voor zijn monoloog *Roy Cohn/Jack Smith* (vorig jaar te zien in het Kaaitheater), is dat wel anders.

HUMO Nu al wordt *Philadelphia* een historische film genoemd. Heb je zelf gevraagd om er bij te mogen zijn?

VAWTER « Nec, maar ik was wel de eerste beroepsacteur die door Jonathan werd gecast. Het makkelijkst voor hem zou zijn geweest als hij me de rol van een Aids-patiënt had gegeven: leg me aan een infuus, en klaar. Maar Jonathan heeft me gecast als heteroseksuele advocaat die ogenschijnlijk niet met het virus is

besmet. Hij heeft me gekozen als *acteur*, niet als acteur met Aids, en daar ben ik heel trots op. »

HUMO Hij heeft de film ook bevolkt met vrienden en kennissen. Zijn moeder en de schoonzuster van scenarist Nyswaner zitten in de jury. Demme is de man met zonnebril die samen met Denzel Washington op Toms verkleedpartijtje arriveert, waar ook Nyswaner is, als priester verkleed, samen met zijn echte minnaar; en de onverwoestbare Quentin Crisp, vermomd als zichzelf...

VAWTER « En het blonde jongetje in de videobeelden aan het eind van de film van Tom als kleuter, is Tom Hanks' tweejarig zoontje (*lachi*). »

HUMO Terwijl de meeste mensen nog altijd de ogen sluiten voor Aids, trekken ze in drommen naar de eerste Aidsfilm. Heb je daar een verklaring voor?

VAWTER « Tja, hoe komt zoiets...? Heel af en toe duikt er een goede ziektefilm op. Herinner je je nog *Terms of Endearment*? Die deed het ook heel goed. En Tom Hanks geeft een prachtige vertolking weg en Denzel Washington is superb. Dat soort dingen wordt doorverteld. Bovendien heeft Jonathan het verhaal op zo'n manier verteld dat het iedereen aanspreekt. Mensen kunnen zich wereldwijd inleven in de schok en de verontwaardiging van iemand die omwille van zijn ziekte wordt ontslagen. *Philadelphia* is een verhaal over mensenrechten. Over het recht van iemand met Aids om zijn of haar carrière verder te zetten. Aids is een heel vreemde ziekte,

weet je. Je kan een poos erg ziek zijn en dan weer een tijdje erg goed. En als je je goed voelt, kan je werken. »

« Ik weet niet hoe de situatie in België is, maar in Amerika heb je allerlei liefdadigheidsprogramma's die met de beste bedoelingen zijn opgezet. Als ik stop met werken, krijg ik daarvan flink wat geld toegestopt. Nou ja, toch zo'n 900 dollars per maand (ongeveer 32.000 fr), maar dan moet ik wel beloven dat ik geen geld uit arbeid zal verdienen. Maar dat is niet wat iemand met Aids nodig heeft! »

« Iemand met Aids heeft behoefte aan een uitzicht op de toekomst. Wat is dat voor een hulp die je dwingt de dingen waarvan je houdt, de dingen die je in leven houden, op te geven? Ik blijf plannen maken. Op dit moment heb ik tot in 1997 projecten lopen. *Terrific!* Ik heb iets om naar uit te kijken, iets dat ik wil verwezenlijken, hoop. »

HUMO Heb je nooit een moment gekend waarop je dacht: dit is het, afgelopen met werken?

VAWTER « Jawel. In Los Angeles, in 1989. Ik was bezig met *Internal Affairs*, een film met Richard Gere en Andy Garcia. Ik oelde me helemaal niet lekker en wist niet waarom, dus ging ik naar de dokter die een bloedtest nam, en kreeg te horen dat ik seropositief was. Nou ja, in de eerste paar jaar kom je die schok niet te boven. »

« Ik bleef wel aan het werk, maar voor hoelang? Ik dacht de hele tijd: 'Ik ga sterven'. Maar toen ik na verloop van tijd nog altijd in leven bleek, en wel op

een erg aangename manier (*lachi*), verloor ik iets van die angst.

« Ja, ik heb het virus en de ziekte komt en gaat, maar ik begin te geloven dat ik een bepaald graad van gezondheid kan aanhouden, die me toelaat door te gaan met de dingen waar ik mee bezig ben. Ik ben er trouwens van overtuigd dat de wetenschap op de duur iets zal vinden waardoor Aids hanteerbaar wordt. Een beetje zoals dat nu met suikerziekte het geval is. Alleen zit ik nu beroepshalve meer in de problemen dan tevoren, want ik en mijn grote mond... Niemand wil me nog verzekeren. »

HUMO Omdat je voor je ziekte bent uitgekomen?

VAWTER « Toen Jonathan aan *Philadelphia* begon, lag ik in het ziekenhuis en dus weigerden de verzekeringsmaatschappijen hem een *completion bond* te geven. Dat is een polis die de filmmaker verzekert tegen verloren dagen en *reshoots* en dat soort dingen verzekert. »

« Toen stapte Jonathan, de groothartige Jonathan Demme - en die man heeft een heel groot hart - naar het filmhuis TriStar, en vroeg of ze borg wilden staan voor de kosten, ingeval bepaalde scènes overnieuw moesten wor-

den gedaan doordat ik ziek zou worden. Zo iets is ongehoord in Hollywood! Maar TriStar ging akkoord, en Jonathan gooide zijn opnameschema om, zodat ik vanuit het hospitaal meteen in de film kon komen.

• Maar eigenlijk is het zo on-eerlijk. Ik begrijp dat verzekeringsmaatschappijen er zijn om geld te verdienen, en dat ze niet staan te springen om mensen zoals ik te verzekeren. Maar het zou perfect mogelijk zijn een bijkomende polis op te stellen die een producer kan betalen als hij een bepaalde acteur of actrice, ook al heeft die Aids, in zijn of haar film wil hebben.

• Zoals de zaken nu staan zijn er in de hele Screenactors Guild maar één of twee beroepsacteurs die over hun gezondheid willen praten, terwijl ik wel vijftig seropositieve acteurs in Californië ken. Allemaal zijn ze doodsbang: *Als het uitkomt word ik niet meer ingehuurd en verlies ik mijn ziekteverzekering...* Want een acteur die geen 12.500 dollar per jaar heeft verdiend, wordt uit de ziekteverzekering van de Screenactors Guild geschrapt. Terwijl iemand met Aids dat precies het hardst nodig heeft.

HUMO Waarom heb jij het, met alle risico's vanden, wel ver-

teld?

VAWTER • Omdat ik een idioot ben (lacht). Ik zal je zeggen waarom. Eigenlijk heb ik twee ziekten onder de leden: één is het virus - als het een virus is; ik wil alles doen om het te overwinnen. Maar tegelijk wil ik vechten tegen de angst voor Aids en de haat tegenover homoseksuelen, die er de oorzaak van zijn dat ik in mijn land on-eerlijk word behandeld. Wist je bijvoorbeeld dat er in Hollywood geen homoseksuele mannen en geen lesbische vrouwen bestaan? Niet één. Ach wat! De hele stad is in handen van homo's en lesbiennes.

HUMO Die postuum worden geout.

VAWTER • Als het ooit bekend wordt. Hoe vaak is de officiële doodsoorzaak niet 'Hartstilstand' of 'Longontsteking'? Het probleem met Aids is het stigma: mensen met Aids hebben iets verkeerd gedaan, iets pervers. Aids wordt niet zoals andere ziekten behandeld. Als ik een vrouw met kanker ontmoet is er geen enkel communicatieprobleem: *'Hoe gaat het? Welke behandeling volg je? Verloopt alles goed?'* Bij mij is het: *'Hoe heb je het virus opgelopen?'* Er hangt een moreel oordeel aan vast. In 's hemelsnaam:

Aids is een virus, niet een gods-oordeel!

• Toen ik vernam dat ik seropositief was, hield ik het de eerste paar jaar stil. Ook bang om mijn job te verliezen, en mijn ziekteverzekering. Als iemand op de filmset over Aids begon, keek ik een andere kant op en hield me van den dove.

• Toen ik vervolgens vernam dat ik Aids had, zei ik tegen mezelf: *'Dit is belachelijk. Waar ben je eigenlijk mee bezig?'* Bovenop het zware gevecht met je lichaam, ook nog eens leven met de voortdurende angst voor ontdekking? Altijd over je schouder kijken en piekeren: *'Weet ze het? Hoe weet ze het? Zal ze het voor zich houden? Zal ze het doorvertellen? Aan wie?'* Op dat moment heb ik besloten dat ik mijn immuutiteitssysteem niet nog meer zou belasten door mijn ziekte angstvallig te verstoppen.

• Over mijn homoseksualiteit ben ik altijd heel open geweest, en tijdens een interview voor de *New York Times* heb ik dan gezegd dat ik Aids had en van plan was daarmee door te werken. Ik denk dat ik daar goed aan gedaan heb.

• Laat me even iets voorlezen dat mij toegestuurd is... Heb je ooit van Brad Davis gehoord? Hij heeft gespeeld in *Midnight Express*, in *Chariots of Fire*... Hij wilde een boek over zijn ziekte schrijven. Zijn vrouw, een agent in LA, heeft me een uittreksel van zijn manuscript gestuurd... *Geheimhouding. Ik verberg dit nu al meer dan zes jaar. Dat zou niet zo erg hoeven te zijn, tenslotte loopt niemand op straat met een T-shirt waarop AIDS staat. Het verschil is dat ik een herkenbare celebrité ben. Dat maakt me niet beter of belangrijker dan iemand anders die besmet is, maar het legt wel een speciale last op mij om te doen alsof er niets aan de hand is, om mijn HIV-infectie te camoufleren, om te maken dat men het letterlijk niet van mijn gezicht kan aflezen. Anders krijg ik geen contract meer. Anders kan ik mijn brood niet meer verdienen. Punt, andere lijn.*

Ik verdien mijn boterham in een industrietak die luid zijn innige betrokkenheid bij de strijd te-

gen Aids verkondigt. Die x-zoveel benefieten en liefdadigheidsfeesten geeft waarvan de opbrengst naar aids-research en aidsbegeleiding gaat. De werkelijkheid is dat de acteur over wie nog maar gefluisterd wordt dat hij Aids heeft, in de steek wordt gelaten.

• Geschreven in 1991, enkele maanden voor zijn dood.

HUMO Heb jij dan geen negatieve reacties gekregen?

VAWTER • Nee, behalve dan dat de telefoon niet roodgloeiend staat met filmaanbiedingen (lacht). Alleen de mensen die echt om me geven bieden me nog een rol aan: *'Als je ziek wordt, leggen we de productie wel een paar dagen stil tot je beter bent.'* Steven Soderbergh en Jonathan Demme bijvoorbeeld. Jonathan heeft zelfs de filmversie geproduceerd van *Roy Cohn/ Jack Smith*, een stuk over twee mannen die van Aids sterven, dat ik vorig jaar in maart in het Kaaitheater heb gespeeld.

• En hier: het script voor de nieuwe Arnie Schwarzenegger-film voor de komende zomer, regie Paul Verhoeven. 'Er zitten twee rollen in die je zou kunnen spelen,' zegt Paul, 'pik er een uit.' Maar Paul kent me, hij heeft me een paar keer in Amsterdam aan het werk gezien. Mijn filmcarrière lijkt nu hoofdzakelijk af te hangen van regisseurs die me van het theater kennen.

HUMO Wat denk je als Denzel Washington zegt niet veel heil van Philadelphia te verwachten, omdat een film mensen niet op andere gedachten kan brengen.

VAWTER • Een film over Aids is niet genoeg. We hebben er wel dertig nodig vóór we het hele spectrum van de ziekte hebben omvat. Maar ik denk toch dat Denzel de kracht van het medium in onze cultuur onderschat.

• Neem nu mijn moeder, 68 jaar. Ze is er helemaal niet gelukkig mee dat haar zoon homo is, en ze is er het hart van in dat hij Aids heeft. Met haar vrienden heeft ze het er nooit willen over hebben. Het was altijd: 'Ik wil er niet over praten.' Mijn moeder heeft me opgebeld, hier in Brussel, om te zeggen dat ze Philadelphia gezien heeft en dat ze haar vrienden heeft aange-

► spoord de film vooral niet te missen.

• Ik vertel je dit, omdat het zo'n goed voorbeeld is van hoe de film Aids bespreekbaar maakt. Mijn moeder is van een heel andere generatie en ze woont niet in San Francisco of New York. Ze heeft in de film een heleboel informatie over Aids meegekregen, op een niet-bedreigende manier. En ze kon zich identificeren met Joanne Woodward, de moeder van Tom Hanks. In zekere zin gaf het haar een bevrijdend gevoel dat ze niet de enige moeder van een Aids-zoon is.

HUMO Aan de andere kant is er gemor bij militante homo's over het ontbreken van fysiek contact tussen het homopaar.

VAWTER « Je moet toch wel zien-de blind zijn om de affectie tussen Tom Hanks en Antonio Banderas niet te merken. Goed ja, ze kussen elkaar niet in bed, maar als Antonio in de laatste hospitaal-scène één voor één Toms vingers zoekt, is de liefde tussen beide mannen toch wel overduidelijk. Wat hadden ze dan gewild? »

HUMO Sex.

VAWTER « Dat ze dan naar een pornohuis gaan! Die zijn er overal. Ook in Brussel! »

• Ach, ik begrijp het wel hoor. Aids heeft in de homogemeenschap ravages aangericht. Als je zelf besmet bent en je verliest al je vrienden, word je razend. We zijn allemaal woedend en gedepimeerd omdat de ziekte zo lang is verzwegen, omdat hulp zolang is uitgebleven. De makkelijkste manier om je woede te uiten, en om aandacht voor die pest te vragen, is Jonathan aan te vallen. 'Waarom heeft het zo lang geduurd?' 'Waarom wordt een Aidsfilm door een hetero-regisseur gemaakt?' 'Waarom zit er geen sex in?' »

• Jonathan Demme heeft geen pornofilm gemaakt. Jonathan heeft een prachtfilm gemaakt over de steun en de liefde die homoseksuele mannen elkaar geven. Ik maak deel uit van GLAD *Gays and Lesbians Against Ethic Diffamation*, een groepering die als eerste piket liep bij *Silence of the Lambs*. Het gekke was dat ik zelf in *Silence* speelde (*lacht*). Ik heb hen toen

geschreven dat ik niet achter hun actie kon staan, want zie je, Jonathan Demme is een wonderlijke kerel...

• Ik heb op veel filmsets gestaan, maar de eerste keer dat ik op de set van *Silence* kwam, dacht ik: 'Hé, wat is hier aan de hand?' Het voelde niet als een traditionele filmset aan. Het duurde niet lang voor ik door kreeg waaraan dat lag: in elk departement had hij gekleurde mensen, vrouwen, lesbische vrouwen en homo's in *sleutelposities*. Ik had zoiets nog nooit meegemaakt. Jonathan is een heel ongewone filmmaker. Hij wordt niet geïntimideerd door mensen die anders zijn. Integendeel, hij benut die verschillen, hij geniet ervan.

HUMO In elk interview over Philadelphia wordt er op gewezen hoe moedig Tom Hanks is, dat hij een homo durft te spelen. Is dat écht zo'n heroïsche daad?

VAWTER « Iemand spelen die je niet bent, is de job van een acteur: we brengen de helft van ons leven door met te doen alsof we iemand anders zijn. Dus moedig is niet het woord dat ik voor Tom zou gebruiken. »

• Als lid van GLAD ben ik sterk begaan met de beeldvorming van lesbische vrouwen en homo's in de film en op televisie. Dat beeld is heel lang negatief, clichématig en heel erg unfair geweest. Dus toen ik op de set kwam, hield ik Tom scherp in de gaten: zou hij lispelen, of zou met een slap handje wapperen? Hoe zou hij een homo neerzetten?

• Wat zijn vertolking zo ver-

bluffend maakt, is dat hij het niet nodig vond zich als homo te vermommen. Hij was Tom Hanks, en een homoseksuele man. Wat betekent dat hij ergens in zijn binnenste een plek had gevonden waar hij kon voelen: ja, ik had homo kunnen zijn. Zelfs een homo met Aids, wat weer een heel andere beleving is. Ik kan het weten!

• Om de juiste fysiek te hebben moest hij zo'n vijftiendertig pond kwijtspelen. Dat was grappig: toen ik uit het hospitaal kwam leende Tom me zijn trainer uit, die moest trachten me via training te doen aandikken, terwijl hij tegelijk Tom probeerde af te slanken...

HUMO Is er een bepaalde scène die je als acteur het meest aanspreekt?

VAWTER (*denkt lang na*) « Joanne Woodward - hoewel ze niet veel moest zeggen - in het telefoongesprek waarin ze haar zoon naar zijn T-cellen vraagt, vond ik heel aangrijpend... O ja, en uiteraard, de woorden van Tom Hanks als hem in de rechtszaal wordt gevraagd wat hem aanspreekt in het uitoefenen van zijn beroep, en hij zegt: 'Dat je als advocaat heel af en toe - niet vaak - ertoe bijdraagt dat gerechtigheid geschiedt.' Dat is mijn favoriet moment. »

HUMO Niet de operascène waar elke filmkritiek naar verwijst?

VAWTER « Die aria van Maria Callas en Toms dans met het infuus: heel ontroerend, ik heb gehuild toen ik het zag. Maar de ongelooflijke vondst van Jonathan zit 'm bij Denzel, die na de dansscène vertrekt. Op de ach-

tergrond volgt de stem van Maria Callas hem naar huis, tot in de kamer van zijn dochtertje, tot in bed met zijn vrouw. En terwijl hij daar met open ogen naast zijn slapende vrouw ligt, haalt Callas ineens uit, en plotseling beseft je dat Denzel het door heeft. Tom heeft hem bereikt, hij heeft op Denzel kunnen overbrengen wat het betekent Aids te hebben, het diepe verdriet. En het is voor iedereen duidelijk dat Denzel op dat moment zijn vooroordelen tegenover homo's kwijt raakt. »

• Een ander aangrijpend moment is de vrouw met Aids die ten voordele van Tom komt getuigen. De blik die ze Tom geeft als haar getuigenis wordt verdraaid, is heel mooi. Allebei zijn ze gevangenen: ze kunnen elkaars tralies zien. »

• Jonathan staat één procent van zijn royalties voor het boek over *Philadelphia* af aan de Engelse organisatie *Positively Women*, de enige in Europa die zich specifiek op vrouwen met Aids richt. Er moeten dringend méér zulke organisaties komen. Ik sprak onlangs met Mathilde Krim, een dokter die werkt in AMFAR, de grootste Aidsorganisatie - die van Elisabeth Taylor, weet je wel. Ze zei me dat de grootste Aids-toename nu bij vrouwen als groep ligt, en dat het tragische is dat de meeste vrouwen die Aids hebben niet eens weten dat ze besmet zijn, omdat de dokters bepaalde gynecologische of andere klachten niet als HIV-gebonden herkennen. »

• Jullie hebben hier een geweldige groep, *The Foundation*. Een van mijn vriendinnen bij het Kaaitheater is daar bij, ze is de buddy van een vrouw die door een bloedtransfusie is besmet. De vrouw heeft Aids, haar man heeft Aids en haar twee kleine meisjes hebben Aids... Nu zijn in België de statistieken van vrouwen met Aids nog niet zo dramatisch als in de Verenigde Staten, maar dat komt gedeeltelijk doordat dokters weinig weten over de manier waarop de ziekte zich bij vrouwen manifesteert. En ik heb de indruk dat het gevaar voor besmetting nog niet tot vrouwen is doorgedrongen.

'In 's hemelsnaam: Aids is een virus, niet een godsoordeel'

• Hoeveel vrouwen moeten er nog sterven vóór een regeringswoordvoerder verklaart: 'O ja, de ziekte van koers is veranderd; dat bleek al sinds 1983 uit het gifmateriaal.' Hoeveel? Honderd duizend? Eén miljoen? Gaan we er weer te laat aan beginnen, zoals bij de homo's, zoals bij de zwarten in Afrika?

HUMO Vorige week werd bekend dat vorig jaar, voor het eerst sinds de Aids-epidemie, het aantal nieuwe gevallen in San Francisco gedaald was, gehalveerd zelfs.

VAWTER « Blij dat te horen, want San Francisco is één van de epicentra van de ziekte. New York ook, maar daar is het bijzondere dat er zoveel vrouwen bij zijn.

Druggebruikers. Toen ik voor het eerst in New York naar een Aids-kliniek ging, had ik me iets voorgesteld als een homofuif (lacht). De meeste patiënten bleken vrouwen... En de kinderen,

zaten vol, in bedjes onder zuurstoftentjes: honderden en nog eens honderden kleine baby's. Het is hartverscheurend. Hon-

derden baby's die liefde nodig hebben, die gekoesterd en geknuffeld willen worden... En hoeveel verpleegsters? Misschien

veel, die weinig meer kunnen doen dan af en de kleintjes verschenken. Behalve op die momenten worden ze nooit door een mens aangeraakt. De meeste kleintjes zijn weesjes. Moeder en vader zijn al aan Aids gestor-

ven. • Ik heb gepolst of ik een kleintje zou kunnen adopteren. Ik had er eentje gezien, zo'n leuk ding. Ik had echt het gevoel dat

we goede vibraties naar elkaar uitstraalden. Ik vroeg of er problemen zouden kunnen rijzen, om dat zwarte te adopteren. Ze

vroegen of ik Aids had, en ik zei ja, maar ik denk dat ik een goede ouder voor het kleintje zou zijn. Ik weet immers wat er in

naar lijfje aan het gebeuren is.' • Nee, ze konden onmogelijk iemand met Aids één van hun baby's laten adopteren, want ik

zou wel eens binnen de twee jaar dood kunnen zijn. 'Dat is waar', zei ik, 'ik weet niet hoe lang ik nog zal leven, maar ik weet ook niet hoelang zij nog zal leven, en in die paar jaar zou

tenminste iemand erg veel van haar houden. Ik ben wel geen miljonair, maar ik heb wat geld, ik kan goed voor haar zorgen.'

• Nee, het mag dus niet, en eerlijkheidshalve moet ik erbij zeggen dat er één goed argument voor is: we zouden elkaar infecties kunnen doorgeven, wat gevaarlijk kan zijn. Dus, als ik in New York ben, ga ik haar in haar hospitaalbedje bezoeken. • **HUMO** Ben je niet bang dat je hier in Brussel, ver van huis, ernstig ziek wordt?

VAWTER « Ik kom hier geregeld doordat Hugo De Greef van het Kaaitheater sinds vijftien jaar - of zijn het er al achttien? - de *Wooster Group* naar Brussel haalt. Ik ken een aantal erg

goeie dokters en ik volg hier sinds zeven maanden een DNA-therapie, waardoor mijn T-cellen meer dan verdubbeld zijn.

Tevoren zat ik aan dertig, wat wel heel laag is, nu zeventig. • Zonder enige andere medicatie, op Chinese en Japanse kruiden-drankjes na.

• Ik krijg hier ook Shiatsu massage, en een vorm van accupunctuur en ik ben al in jullie St.-Pietershospitaal geweest. Nee, jullie ziekenzorg lijkt me uitstekend te zijn. •

HUMO Theater slurpt veel energie op. Schaad je jezelf niet door te veel van de krachten te verbruiken die je nodig hebt om de ziekte te bestrijden?

VAWTER « Kracht haal je uit vele bronnen. Ja, ik werk heel hard, maar als men mij zou zeggen dat ik nooit nog een theaterstuk of een film zou mogen maken,

zou ik zo ontgoocheld zijn dat het uiteindelijk veel negatiever voor mijn immuniteitssysteem zou zijn dan dat ik mijn carrière verder zet. Ik ben een artiest.

Zolang er enige energie in mij zit heb, wil ik blijven creëren. En al doende laad ik mezelf op.

• Maar je hebt volkomen gelijk: je moet je krachten doseren. Als ik té hard werk, te veel energie verbruik, word ik ziek. En als ik níet werk, voel ik me een complete invalide. Over tien dagen open ik met een stuk in het Lunatheater en waarschijnlijk ben ik dit keer te ver gegaan (lacht). Nee, ik weet wel zeker dat ik te veel heb gedaan. •

HUMO Na de voorstellingen in

Brussel en Antwerpen ga je er ook mee op Europese tournee. **VAWTER** « Daar zal ik voor moeten boeten. Maar ik wil niet opgeven wat ik het liefste doe, ook al kost het me een aantal maanden van mijn leven. Weet je wat zo onwaarschijnlijk is aan deze ziekte? Dat na de schok van de diagnose en het hele proces van ontkenning, depressie en aanvaarding je plotseling heel scherp ziet wat belangrijk is in je leven en wat niet.

• Ik heb nog zoveel te vertellen en ik voel dat ik nog genoeg adem heb om dat te doen. We werken al een aantal maanden hier in Brussel aan dit stuk, maar ik spreek er al twee jaar over. Het heet *Philoctetes*, het is laatste stuk van Sophocles, en ik heb er drie moderne versies van gebruikt: een van Heiner Müller, een van André Gide en één die ik heb laten schrijven.

• *Philoctetes* is een generaal die op weg naar Troje door een slang wordt gebeten. De wonde is heel pijnlijk - hij schreeuwt en huult van de pijn - en de pus verspreidt een ondraaglijke stank. Niemand wil hem nog aan boord, dus droppen ze hem op een onbewoond eiland, waar hij tien jaar lang jammerend achterblijft. Tot een godheid Odysseus laat weten dat de Grieken de oorlog nooit zullen winnen zonder de magische gouden pijl en boog van Philoctetes. En wat er dan gebeurt, daar geeft elke dramaturg een andere wending aan.

• Een prachtig stuk met prachtige jammerklachten: 'Waarom ik? Waarom? Waarom?' Ik gebruik het stuk als middel om de mensen te laten zien wat er omgaat in het hoofd en het lijf van iemand met Aids. Ik wil jullie tonen hoe het voelt. Ik heb die rol altijd al willen spelen, maar nu ben ik er geknipt voor (*grinnig lachje*).

• Het probleem van Aids is dat de ziekte in cycli verloopt, en op dit moment ben ik op weg naar een dieptepunt. Ik heb weinig pijn, maar ik ben zo zwak. Zo vreselijk moe. Ik voel me alsof ik het Kanaal heb overgezwommen. Ik was op het punt gekomen dat er beslissingen moesten worden genomen: hoe kan ik die rol blijven spelen, als

mijn toestand nog achteruit gaat?

• Ik ben altijd een sterke man geweest, ik sprong moeiteloos een flikflak achterwaarts. Liz LeCompte, de leidster van de *Wooster Group* heeft me met alle mogelijke technieken - Tai Chi en noem maar op - voorbereid om omstreeks deze tijd te pieken. Alles in mijn leven heeft me voorbereid op dit hoogtepunt: ik zou Faust gaan spelen, en Richard III... Ik wil niet opscheppen, maar ik ben een verdomd goeie acteur.

• En kijk naar mij: ik ben 45 jaar, ik zou in de kracht van mijn leven moeten zijn, maar die rollen zal ik nooit meer aan kunnen. Nou ja, ik wil niet in zelfmedelijden verzinken. Ik heb besloten dat ik me niet voor mijn zwakheid zal schamen. En we hebben er theatertechnische oplossingen voor gezocht. Ik kan altijd vanuit rolstoel spelen. En voor het geval mijn stem het begeeft, hebben we een audiotape gemaakt. Als het niet meer gaat, druk ik op een knop en ga ik naar het publiek zitten kijken, terwijl het publiek naar mij kijkt, en heel concreet ziet wat Aids doet.

• Goh, Ingrid! Nu heb ik je verdrietig gemaakt! Kom gewoon kijken. Het wordt goed. • Ingrid De Bie (foto's: H. Selleslags)

'PHILOCTETES-VARIATIES'

Luna Theater, Brussel op 10, 11 en 12 maart, 20.30 u.

DeSingel, Antwerpen van 16 t/m 19 maart, 20 u.

Amsterdam, De Brakke Grond van 15 t/m 19 juni, 20.30 u.

PREMIERE

(interviews met Tom Hanks en Denzel Washington).

TV2 - donderdag 17 maart - 22 u.

VOOR DE VOORSTELLING VAN 'PHILOCTETES-VARIATIES' IN HET LUNATHERATER, OP DONDERDAG 10 MAART, WORDEN TIEN VRIJKAARTEN WEGGEGEVEN AAN DE EERSTE TIEN BELLERS OP HET NUMMER 070/34.40.14. UITSLUITEND BELLEN OP WOENSDAG TUSSEN 12 EN 12.15U.